

ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು

ಕವಿ - ಕಾವ್ಯ ಪರಿಚಯ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಗದುಗಿನ ನಾರಾಣಪ್ಪ ಕ್ರಿ.ಶ. 1430 ರಲ್ಲಿ ಗದಗ ಪ್ರಾಂತದ ಕೋಳಿವಾಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ವ್ಯಾಸರ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ (ಮೊದಲ ಹತ್ತು ಪರ್ವ) ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಂಬ ಅಭಿದಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ. 'ಕರ್ಣಾಟಭಾರತಕಥಾಮಂಜರಿ' ಈತನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಭಾರತ, ಗದುಗಿನ ಭಾರತ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈತ ಐರಾವತ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಕಾಲಂಕಾರವನ್ನು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ 'ರೂಪಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ವೀರನಾರಾಯಣನ ಪರಮಭಕ್ತನಾದ ಈತ ಭಾಗವತ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸರಳ, ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ರಂಜನೀಯವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಗದುಗಿನ ಭಾರತ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ.

ಬಹು ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧. 'ನಾಲ್ಕನೆಯ' ಇಲ್ಲಿರುವ ವಾಚಕದ ವಿಧ.
 - ಅ] ನಾಮವಾಚಕ ಆ] ವಸ್ತುವಾಚಕ ಇ] ಸಂಖ್ಯೆಯವಾಚಕ ಈ] ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ.
೨. 'ರಾಜೀವಸಖಿ' ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರ
 - ಅ] ರೂಪಕ ಆ] ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸ ಇ] ಉಪಮಾ ಈ] ಶ್ಲೇಷಾ.
೩. 'ಹಸಾದ' ಇದರ ತದ್ಭವ ರೂಪ
 - ಅ] ಕಸಾದ ಆ] ಪ್ರಸಾದ ಇ] ಪಸದನ ಈ] ಪಸಾದ.
೪. 'ನುಡಿಸುಡಿ' ಇಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶ ಇದಾಗಿದೆ
 - ಅ] ಜೋಡುನುಡಿ ಆ] ನುಡಿಗಟ್ಟು ಇ] ಅನುಕರಣಾವ್ಯಯ ಈ] ದ್ವಿರುಕ್ತಿ.
೫. 'ಶೌರಿ' ಅಂದರೆ
 - ಅ] ಭೀಮ ಆ] ಬ್ರಹ್ಮ ಇ] ಕೃಷ್ಣ ಈ] ಕರ್ಣ
೬. 'ಹೊಗೆದೋರು' ಈ ಸಂಧಿಯಾಗಿದೆ
 - ಅ] ವೃದ್ಧಿ ಆ] ಆಗಮ ಇ] ಗುಣ ಈ] ಆದೇಶ.
೭. 'ಸಂಪನ್ನತನ' ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ತದ್ವಿಶಾಂತ ನಾಮ ಇದಾಗಿದೆ
 - ಅ] ತದ್ವಿಶಾಂತ ಭಾವನಾಮ ಆ] ತದ್ವಿಶಾಂತವ್ಯಯ ಇ] ತದ್ವಿಶಾಂತನಾಮ ಈ] ತದ್ವಿಶಾಂತವ್ಯಯ
೮. 'ಬಾಯ್ಬುಂಬಲು' ಇದು ಯಾವ ಸಂಧಿ.
 - ಅ] ಲೋಪಸಂಧಿ ಆ] ಆಗಮ ಸಂಧಿ ಇ] ಆದೇಶ ಸಂಧಿ ಈ] ಸರ್ವಧೀರ್ಘಸಂಧಿ.
೯. 'ಮೌನವೇತಕೆ' ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಾಗ
 - ಅ] ಮಾನ+ಯಾತಕೆ ಆ] ಮಾನ+ಎತಕೆ ಇ] ಮೌನ+ಎತಕೆ ಈ] ಮಾನ+ಎತಕೆ.
೧೦. 'ನಿಮ್ಮಡಿ' ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಾಗ
 - ಅ] ನಿಮ್ಮ+ಅಡಿ ಆ] ನಿಮ್ಮ+ಆಡಿ ಇ] ನೀವು+ಅಡಿ ಈ] ನಿಮಗೆ+ಅಡಿ.
೧೧. 'ಬಾಯ್ಬುಂಬಲು' ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಾಗ
 - ಅ] ಬಾಯಿ+ತಂಬಲು ಆ] ಬಾಯಿ+ತಂಬಲು ಇ] ಬಾಯಿ+ತುಂಬಲು ಈ] ಬಾಯಿ+ತುಂಬಲು.
೧೨. 'ಮುರಾರಿ' ಈ ಸಂಧಿ
 - ಅ] ಗುಣ ಆ] ಸರ್ವಧೀರ್ಘ ಇ] ಆದೇಶ ಈ] ಆಗಮ.
೧೩. 'ಮುರಾರಿ' ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದಾಗ

ಅ] ಮುರ+ಅರಿ ಆ] ಮುರ+ಹರಿ ಇ] ಮೂರು+ಅರಿ ಈ] ಮೂರು+ಹರಿ.

೧೪. 'ರಾಜೀವಸಖ' ಈ ಪದದ ಅರ್ಥ.

ಅ] ಚಂದ್ರ ಆ] ಸೂರ್ಯ ಇ] ನಕ್ಷತ್ರ ಈ] ಕರ್ಣ.

೧೫. ಷಟ್ಪದಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ

ಅ] ೬ ಆ] ೪ ಇ] ೮ ಈ] ೧೦.

೧೬. ಷಟ್ಪದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಅ] ೮ ಆ] ೪ ಇ] ೬ ಈ] ೧೦

೧೭. 'ಇನತನೂಜ' ಈ ಸಮಾಸ

ಅ] ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಆ] ಕ್ರಿಯಾ ಇ] ದ್ವಂದ್ವ ಈ] ದ್ವಿಗು.

೧೮. 'ರಾಜೀವಸಖ' ಇದು ಈ ಸಮಾಸ

ಅ] ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಆ] ಕ್ರಿಯಾ ಇ] ದ್ವಂದ್ವ ಈ] ದ್ವಿಗು.

೧೯. 'ಹೊಗೆದೋರು' ಈ ಸಮಾಸ

ಅ] ದ್ವಿಗು ಆ] ಕ್ರಿಯಾ ಇ] ದ್ವಂದ್ವ ಈ] ಅಂಶಿ.

೨೦. ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ ಒಟ್ಟು ಮಾತೃಗಳು

ಅ] ೧೦೪ ಆ] ೧೦೨ ಇ] ೧೦೧ ಈ] ೧೦೮.

೨೧. - ಇದು ಎಷ್ಟು ಮಾತೃಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಅ]೪ ಆ]೨ ಇ]೧ ಈ]೩

೨೨. 'ಮುರಾರಿ' ಈ ಸಮಾಸವಾಗಿದೆ

ಅ] ದ್ವಿಗು ಆ] ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಇ] ದ್ವಂದ್ವ ಈ] ಅಂಶಿ.

೨೩) ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಾಕ್ಯಗಳು ಉಪಮೇಯ, ಉಪಮಾನ ಅರ್ಥ ಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಭಾವದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರ.

ಎ) ಉಪಮಾ ಬಿ) ರೂಪಕಸಿ) ಅರ್ಥಾಂಧರ ನ್ಯಾಸ ಡಿ) ದೃಷ್ಟಾಂತ

೨೪) ಉಪಮೇಯ, ಉಪಮಾನಗಳ ಅಭೇದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ.

ಎ) ಶ್ಲೇಷ ಬಿ) ಉಪಮಾಲಂಕಾರ ಸಿ) ರೂಪಕಲಂಕಾರ ಡಿ) ದೃಷ್ಟಾಂತ

ಉತ್ತರಗಳು

1] ಇ 2] ಅ 3]ಈ 4]ಈ 5]ಇ 6]ಈ 7] ಅ 8] ಇ 9] ಇ 10]ಅ 11]ಆ 12]ಆ

13]ಆ 14]ಆ 15]ಅ 16] ಇ 17]ಅ 18]ಅ 19]ಆ 20]ಆ 21]ಆ 22]ಆ 23]ಡಿ 24] ಸಿ

❖ ಮೊದಲೆರೆಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಭಂದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ

1. ವೀರ : ಬೀರ :: ಶ್ರೀ : _____
2. ನಿಮ್ಮಡಿ : ಲೋಪಸಂಧಿ :: ಮನದೊಳಗೆ : _____
3. ರಥ : ರೂಢನಾಮ :: ದುರ್ಯೋಧನ : _____
4. ಶೌರಿಯ : ಶೌರ್ಯ :: ಶಿರ : _____
5. ಸಂಪನ್ನತನ : ಭಾವನಾಮ :: ಕರ್ಣ : _____
6. ಮರಳುತನ : ಭಾವನಾಮ :: ಸಹದೇವ : _____
7. ತನೂಜ : ಮಗ :: ರಿಪು : _____
8. ಮೇದಿನಿ : ಭೂಮಿ :: ರವಿಸುತ : _____
9. ಗುರು : ಎರಡು ಮಾತೆ :: ಲಘು : _____
10. ಮೇದಿನಿಪತಿ : ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ :: ಕೈಯಾನು : _____
11. ಇನ : ಸೂರ್ಯ :: ರಿಪು :

ಉತ್ತರಗಳು

೧] ಸಿರಿ ೨] ಲೋಪಸಂಧಿ ೩] ಅಂಕಿತನಾಮ ೪] ಸಿರ ೫] ಅಂಕಿತನಾಮ ೬] ಅಂಕಿತನಾಮ ೭] ಶತ್ರು ೮] ಕರ್ಣ ೯] ಒಂದುಮಾತೆ ೧೦] ತ್ರಿಯಾಸಮಾಸ ೧೧] ಶತ್ರು

ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ' ಒಂದು ಪ್ರಾತಿಭ ಸೃಷ್ಟಿ. ದೊಡ್ಡಕವಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನ ಈ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿದ್ದಿದೆ. ಗಮಕ ರೂಪದ ಸಂಗೀತವಾಗಿ ಮನಸೆಳೆಯುವ ರಸಾತ್ಮಕ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಅಲೌಕಿಕ ಪುಣ್ಯ ಶ್ರವಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಜನಗಳ ಬಾಳಿಗೆ ಲಗ್ನ ಹಾಕಿದ ಕೃತಿಯದು. ಅವರಿವರಿಲಿ ನಮ್ಮ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕವಿಯಾದ ಕುವೆಂಪು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾ, "ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಹಾಡಿದನೆಂದರೆ ಕಲಿಯುಗ ದ್ವಾಪರವಾಗುವುದು, ಭಾರತವು ಕಣ್ಣಿ ಕುಣಿಯುವುದು, ಮೈಯಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಹೊಳೆ ತುಳುಕಾಡುವುದು, ಆ ಕುರು ಭೂಮಿಯು ತೋರುವುದು" ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

- ತನ್ನ ಈ ಕೃತಿ "ಅರಸುಗಳಿಗಿದು ವೀರ, ದ್ವಿಜರಿಗೆ ಪರಮವೇದದ ಸಾರ, ಯೋಗೀಶ್ವರರ ತತ್ವವಿಚಾರ, ಮಂತ್ರಿಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಗುಣ, ವಿರಹಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಪರಿಣತರಲಂಕಾರ, ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರುವೆನಲು ರಚಿಸಿದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತವ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. "ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರು" ಎನ್ನುವಂತೆ ವ್ಯಾಸಭಾರತದ ಮೊದಲ ಹತ್ತು ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ 8000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ಭಾರತ' ವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇಂತಹ ಕಾವ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ನಾವು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಪದ್ಯದ ಆಶಯ ಭಾವ

ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಪೂಜನೀಯ ಕೃತಿಗಳು. ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ವೇದವ್ಯಾಸರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದರು. ಶ್ರವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲೂ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಕಾವ್ಯಗಳು ಉಳಿದು ಬೆಳೆದುಬಂದಿವೆ. ಉತ್ತಮಗುಣ, ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ಶೌರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ವೀರತನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಸ್ವತಃ

ಅವನಿಗಾಗಲಿ, ಅವನ ಹಿರಿಯರಿಗಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. 'ದಾಯಾದಿಗಳ ಕಲಹ ಸರ್ವನಾಶಕ್ಕೂ ಹೇತು' ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ದಾಯಾದಿಗಳೊಳಗಿನ ದ್ವೇಷ ಅಸೂಯೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮನವನ್ನೂ ಮನೆಯನ್ನೂ ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ "ಮಹಾಭಾರತ" ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ. ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನವು ದುರ್ಯೋಧನನ ಹಠದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾದಾಗ ಧರ್ಮಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭೇದತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿ, ಅಸಾಮಾನ್ಯನೂ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, ದಾನಕ್ಕೆ, ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಕರುಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಎಂತಹ ಸಂಕಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು ; ಅವನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೊಡ್ಡಿದ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯರ್ಥಗೊಂಡಿತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಈ ಕಾವ್ಯಭಾಗದ ಆಶಯ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬದುಕು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಮತ್ತರ, ಭಲ ಪ್ರಧಾನವಾದರೆ ಸಂಘರ್ಷ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನಾಶಮಾಡುವವರೆಗೂ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಘೋರವಾದುದು ಎಂಬ ಅರಿವಿರುವುದಾದರೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹಠ ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ಗೆಲ್ಲಲು, ಉಳಿಯಲು ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಸಹಜ, ಶತ್ರುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಮರಕ್ಕಿಳಿದು ಕಾದಾಡುವ ಮುನ್ನ ಶತ್ರುಬಲದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಶಮನಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಗೆಲುವು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಒಂದು ರಾಜತಂತ್ರ. ಅದರಂತೆ ಧರ್ಮ ಪಾಂಡವರ ಪರವಿದ್ದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಕೌರವರ ಪಕ್ಷದ ವೀರಕರ್ಣನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ, ತನ್ನವರಿಗೆ ಆತನಿಂದ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವ ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು ಎಂಬ ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಂಡವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಂತ ಕೃಷ್ಣ ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಬದ್ಧನಾದ ಕರ್ಣ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ. ಪ್ರಲೋಭನೆಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಅಸಹಾಯಕನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸಂಕಟದಿಂದ ಬಳಲುವ ಕರ್ಣನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಹಿರಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡಿದೆ.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ಕರ್ಣಾಟಭಾರತಕಥಾಮಂಜರಿ ಕಾವ್ಯದ ಉದ್ಯೋಗಸರ್ವದಿಂದ 'ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು' ಕಾವ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕಥೆ

ಧರ್ಮರಾಯನ ಮಯನಿರ್ಮಿತ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಿತನಾದ ಕೌರವನು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ದ್ಯೂತಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಜೂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ದ್ಯೂತದ ಪಣದಂತೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ವನವಾಸ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಿಬಂದ ಪಾಂಡವರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಜ್ಞಾತವಾಸವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆಪವನ್ನೊಡ್ಡಿ ಕೌರವನು ರಾಜ್ಯ ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಾನದ ಮುಖೇನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಂಧಿಗಾಗಿ

ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಪಟನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಿಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಲವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮೊದಲು ವಿದುರನಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಕುಪಿತನಾದ ಕೌರವ ವಿದುರನನ್ನು ತುಂಬಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ ವಿದುರ ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ತನ್ನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮುರಿದು ಯುದ್ಧದಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಂಧಿ ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧವೇ ಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೌರವನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಲ್ಲ ಇನ್ನೋರ್ವ ಬಲಶಾಲಿ ಕರ್ಣನಿಂದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೇದಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭವೇ ಪ್ರಕೃತ ಪಾಠಭಾಗ.

ಪದ್ಯದ ಸಾರಾಂಶ ವಿವರಣೆ

ಉಉ | - ಉ ಉ | - ಉ | - ಉ ಉ |
ಇನತ | ನೂಜನ | ಕೂಡೆ | ಮೈದುನ |

ಉಉ | ಉಉಉ | ಉಉ | ಉ ಉ ಉ |
ತನದ | ಸರಸವ | ನೆಸಗಿ | ರಥದೊಳು |

ಉಉ | ಉ ಉ | ಉಉ | -ಉಉ | ಉಉ | ಉ ಉಉ | - |
ದನುಜ | ರಿಪು ಬರ | ಸೆಳೆದು | ಕುಳ್ಳಿ | ರಿಸಿದ | ನು ಪೀಠದ | ಲಿ |

ಉಉ | -ಉಉ | ಉಉಉ | ಉಉ - |
ಎನಗೆ | ನಮ್ಮಡಿ | ಗಳಲಿ | ಸಮಸೇ |

ಉ ಉ ಉ | - ಉಉ | -ಉ | - ಉ ಉ |
ವನೆಯೆ | ದೇವಮು | ರಾರಿ | ಯಂಜುವೆ |

ಉಉಉ | ಉ ಉ - | ಉಉಉ | -ಉಉ | - ಉಉ | - - | - |
ನೆನಲು | ತೊಡೆಸೋಂ | ಕಿನಲಿ | ಸಾರಿದು | ಶೌರಿ | ಯಿಂತೆಂ | ದ |

ಭಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಪಟ್ಟದಿ

ಇನ+ತನೂಜನ ಕೂಡೆ ಮೈದುನತನದ ಸರಸವನೆಸಗಿ ರಥದೊಳು ದನುಜರಿಪು ಬರಸೆಳೆದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಪೀಠದಲಿ, ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ+ಅಡಿಗಳಲಿ ಸಮಸೇವನೆಯೆ ದೇವ ಮುರಾರಿ+ಅಂಜುವೆನು+ಎನಲು ತೊಡೆ ಸೋಂಕಿನಲಿ ಸಾರಿದು ಶೌರಿ+ಇಂತು+ಎಂದ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಇನ-ಸೂರ್ಯ; ತನೂಜ-ಮಗ; (ಇನತನೂಜ-ಕರ್ಣ) ದನುಜ-ರಾಕ್ಷಸ; ರಿಪು-ಶತ್ರು; ಅಡಿ-ಪಾದ ; ಶೌರಿ-ಕೃಷ್ಣ ಮುರಾರಿ = ಮುರ+ಅರಿ; ಮುರ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ವಧಿಸಿದವನು ಮುರಾರಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

ಸಾರಾಂಶ : ಕೃಷ್ಣನು , ಕರ್ಣನ ಜೊತೆಗೆ ಮೈದುನತನದ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಕೈಯಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ರಥದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡನು.ಆಗ ಕರ್ಣನು “ದೇವ ನಿಮ್ಮ ಪಾದದ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡುವವನು ಇಂತವನಿಗೆ ಸಮಗೌರವವೇ ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ತೊಡೆಗೆ ತೊಡೆ ಸೋಕುವಂತೆ ಕರ್ಣನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ : ಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಭಾವಮೈದುನರಾಗಬೇಕು (ಕೃಷ್ಣನ ತಂಗಿ ಸುಭದ್ರೆಯನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅರ್ಜುನ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮೈದುನ ಅದೇ ರೀತಿ ಕರ್ಣನೂ ಮೈದುನನಾಗುತ್ತಾನೆ) ಆ ಸಲುಗೆಯಿಂದಲೇ ಅವನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ರಥದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕರ್ಣನು ತಿಳಿಯನು. ಇದುವರೆಗೂ ತಾನು ಸೂತಪುತ್ರ ಎಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಕರ್ಣನು ದೇವ ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕನು ನಾನು ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಮನಾಗಿ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೂ ಕರ್ಣ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ತೊಡೆಗೆ ತೊಡೆ ತಾಕುವಂತೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾನೆ.ಇದೆಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಭೇದ ತಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಮಾರ್ಗೋಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಯಾಗಿದೆ.

ಭೇದ | ವಿಲ್ಲೆಲೆ | ಕರ್ಣ | ನಿಮ್ಮೊಳು |

ಯಾದ | ವರು ಕೌ | ರವರೋ | ಳಗೆ ಸಂ |

ವಾದಿ | ಸುವಡ | ನ್ವಯಕೆ | ಮೊದಲೆರ | ಡಿಲ್ಲ | ನಿನ್ನಾ | ಣೆ |

ಮೇದಿ | ನೀಪತಿ | ನೀನು | ಚಿತ್ತದೊ |

ಳಾದು | ದರಿವಿ | ಲ್ಲೆನುತ | ದಾನವ |

ಸೂದ | ನನು ರವಿ | ಸುತನ | ಕಿವಿಯಲಿ | ಬಿತ್ತಿ | ದನುಭಯ | ವ |

ಛಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ

ಭೇದವಿಲ್ಲೆಲೆ ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳು

ಯಾದವರು ಕೌರವರೊಳಗೆ ಸಂ

ವಾದಿಸುವಡನ್ವಯಕೆ ಮೊದಲೆರಡಿಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಣೆ

ಮೇದಿನೀಪತಿ ನೀನು ಚಿತ್ತದೊ

ಳಾದುದರಿವಿಲ್ಲೆನುತ ದಾನವ

ಸೂದನನು ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವ ||

ಭೇದ+ಇಲ್ಲ ಎಲೆ ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳು ಯಾದವರು ಕೌರವರೊಳಗೆ ಸಂವಾದಿಸುವಡ+ಅನ್ವಯಕೆ ಮೊದಲು+ಎರಡು+ಇಲ್ಲ ನಿನ್ನ+ಆಣೆ
ಮೇದಿನೀಪತಿ ನೀನು ಚಿತ್ತದೊಳ್+ಆದುದು+ಅರಿವಿಲ್ಲ+ಎನುತ ದಾನವಸೂದನನು ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಭೇದ-ವ್ಯತ್ಯಾಸ; ಅನ್ವಯ-ವಂಶ; ಮೇದಿನಿ-ಭೂಮಿ; ರವಿಸುತ-ಕರ್ಣ; ರವಿ-ಸೂರ್ಯ; ಸುತ-ಮಗ;ದಾನವ- ರಾಕ್ಷಸರು; ಸೂದನ-
ವೈರಿ,(ದಾನವಸೂದ-ಕೃಷ್ಣ)
ಯಾದವರು = ಯದುವಿನ ವಂಶಸ್ಥರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯದುವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನಿರ್ಣಯಾನುಸಾರ ಯಾದವರು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದುರ್ರೋಧನನ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು.

ಸಾರಾಂಶ : “ಎಲೈ ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ(ಪಾಂಡವರು)ಯಾದವರು(ಕೃಷ್ಣನ ವಂಶದವರು) ಕೌರವರೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಭೇದ ಇಲ್ಲ. ವಂಶವನ್ನು
ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೊದಲೆರಡಿಲ್ಲ.(ಈ ವಂಶಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಿಕರು) ನಿನ್ನಾಣೆಗೂ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯ (ರಾಜ್ಯದ)ಒಡೆಯ,

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ: ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.
ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಅಂದರೆ ಪಾಂಡವರೊಳಗೆ (ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ಪಾಂಡವರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
ಕುಂತಿಯ ಮೊದಲ ಪುತ್ರ ಕರ್ಣ) ಯಾದವರು(ಯದುವಿನ ವಂಶಸ್ಥರು-ಕೃಷ್ಣನೂ ಕೂಡ ಈ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು.
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನಿರ್ಣಯಾನುಸಾರ ಯಾದವರು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದುರ್ರೋಧನನ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು)
ಮತ್ತು ಕೌರವರು (ದುರ್ರೋಧನನಾದಿಯಾಗಿ ದೃತರಾಷ್ಟ್ರನ 101 ಮಕ್ಕಳು) ಇವರೊಳಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಈ
ವಂಶಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಿಕರು. ನಿನ್ನಾಣೆಗೂ ನೀನೇ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ನೀನೇ ಈ ರಾಜ್ಯದ
ರಾಜನಾಗಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಇದರ ಅರಿವು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು
ಹೇಳಿ ಭಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಕೃಷ್ಣನು,“ಕರ್ಣ ನಿನ್ನಾಣೆಗೂ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ” ಎಂದು
ಅವನ ಮನದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವ ನಿಲುವು ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಭಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಕವಿ
ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾನೆ.

ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದರ
ಅರಿವು ಯಾವುದು
ಇಲ್ಲ.” ಎನ್ನುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನು
ಕರ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ
ದ್ವಂದ್ವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು
ಬಿತ್ತಿದನು.

ಲಲನೆ ಪಡೆದೀ ಯೈದು ಮಂತ್ರಂ

ಗಳಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು ನಿನ್ನಯ

ಬಳಿ ಯು ಧಿ ಸ್ಥಿರ ದೇವ ಮೂರನೆ ಯಾತ ಕಲಿಭೀ ಮ

ಫಲುಗು ಣನು ನಾ ಲ್ಕನೆಯ ಲೈದನೆ

ಯಲಿ ನ ಕುಲ ಸಹ ದೇವ ರಾದರು

ಬಳಿಕ ಮಾ ದ್ರಿಯ ಲೊಂದು ಮಂತ್ರ ದೊಳಿ ಬ್ಬರುದಿಸಿದ ರು

ಛಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ

ಲಲನೆ ಪಡೆದೀಯೈದು ಮಂತ್ರಂ
ಗಳಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು ನಿನ್ನಯ
ಬಳಿ ಯುಧಿಸ್ಥಿರದೇವ ಮೂರನೆಯಾತ ಕಲಿಭೀಮ
ಫಲುಗುಣನು ನಾಲ್ಕನೆಯಲೈದನೆ
ಯಲಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವರಾದರು
ಬಳಿಕ ಮಾದ್ರಿಯಲೊಂದು ಮಂತ್ರದೊಳಿಬ್ಬರುದಿಸಿದರು ||

ಲಲನೆ ಪಡೆದೀ+ಈ+ಐದು ಮಂತ್ರಗಳಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು ನಿನ್ನಯ ಬಳಿ ಯುದಿಸ್ಥಿರದೇವ ಮೂರನೆಯಾತ ಕಲಿಭೀಮ ಫಲುಗುಣನು ನಾಲ್ಕನೆಯಲಿ ಐದನೆಯಲಿ ನಕುಲಸಹದೇವರಾದರು ಬಳಿಕ ಮಾದ್ರಿಯಲಿ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಮಂತ್ರದೊಳಿ+ಇಬ್ಬರು ಉದಿಸಿದರು.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ:ಲಲನೆ-ತರುಣಿ(ಕುಂತಿ); ಬಳಿ-ಅನಂತರ

ಸಾರಾಂಶ : “ಕುಂತಿ ಪಡೆದ ಐದು ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಜನಿಸಿದೆ, ಅನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ,ಮೂರನೆಯಾತ (ಮೂರನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ) ಕಲಿಭೀಮಸೇನ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಜುನ ಜನಿಸಿದನು. ಐದನೆಯ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾದ್ರಿ ನಕುಲ ಮತ್ತು ಸಹದೇವ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಪಡೆದಳು”.ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನ ಹುಟ್ಟಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ :
ಕುಂತಿ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಐದು ಮಂತ್ರರೂಪದ ವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಮಂತ್ರಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕುತೂಹಲವಾಗಿ ತರುಣಿ ಇದ್ದಾಗ ಸೂರ್ಯದೇವನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾಳೆ ಆಗ ಕರ್ಣನು ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಯಗೊಂಡು ಆ ಮಗುವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಮಗುವನ್ನು ಸೂತನೊಬ್ಬ ಸಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅವನೇ ಕರ್ಣ. ನಂತರ ಕುಂತಿ ಯಮದೇವನನ್ನು ನೆನೆದು ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು ,ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ವಾಯುದೇವನನ್ನು ನೆನೆದು ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ,ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಇಂದ್ರದೇವನನ್ನು ನೆನೆದು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಉಳಿದ ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ತಂಗಿಯಾದ ಮಾದ್ರಿಗೆ (ಪಾಂಡುವಿನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿ) ನೀಡಿದಳು, ಮಾದ್ರಿ ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಯರನ್ನು ನೆನೆದಳು ಆಗ ನಕುಲ ಮತ್ತು ಸಹದೇವ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು ಎಂದು ಕರ್ಣನ ಜನ್ಮ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ಉಉ | -ಉಉ | ಉಉ | - ಉಉ |
ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನ ಪುರದ ರಾಜ್ಯದ

ಉಉ | ಉಉ - | ಉಉ | - ಉಉ |
ಘನತೆ ಯನು ಮಾ ಡುವೆನು ಪಾಂಡವ

ಉಉ | -ಉಉ | ಉಉ | - - | ಉಉ | -ಉಉ | - |
ಜನಪ ಕೌರವ ಜನಪ ರೋಲೈ ಸುವರು ಗದ್ದುಗೆ ಯ

ಉಉ | -ಉಉ | ಉಉ | - ಉಉ |
ನಿನಗೆ ಕಿಂಕರ ವೆರಡು ಸಂತತಿ

ಉಉ | -ಉಉ | ಉಉ | ಉಉ - |
ಯೆನಿಸ ಲ್ಲೊಲ್ಲದೆ ನೀನು ದುರಿಯೋ

ಉಉ | - - | ಉಉ | - - | ಉಉಉ | - - | - |
ಧನನ ಬಾಯ್ಬಂ ಬುಲಕೆ ಕೈಯಾ ನು ವರೆ ಹೇಳೆಂ ದ

ಭಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಪಟ್ಟದಿ

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಗದ್ದುಗೆ-ಪೀಠ; ಕಿಂಕರ-ಸೇವಕ; ಸಂತತಿ-ವಂಶ; ಎನಿಸಲೊಲ್ಲದ-ಇಷ್ಟಪಡದ, ಬಾಯ್ಬಂಬುಲಕೆ-ಎಂಜಲಿಗೆ, ಕೈಯಾನು-ಕೈಚಾಚು

ಸಾರಾಂಶ : ಕೃಷ್ಣನು "ಎಲೈ ಕರ್ಣನೆ ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ರಾಜ್ಯದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು(ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು) ಪಾಂಡವ ರಾಜರು ,ಕೌರವ ರಾಜರು ನಿನ್ನ ಪೀಠವನ್ನು ಓಲೈಸುತ್ತಾರೆ.(ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ) ನಿನಗೆ ಈ ಎರಡು ವಂಶಗಳು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯೆಂಜಲಿಗೆ ಕೈಚಾಚುವುದು ಸರಿಯೇ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ : ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆಮೀಷಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಡ್ಡಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.ಕರ್ಣ ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು, ನೀನೇ ಹಿರಿಯನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಂಡವರು,ಕೌರವರು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ನಿನಗೆ ಈ ಎರಡು ವಂಶಗಳು ಸೇವಕರಾಗುತ್ತಾರೆ.ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯೆಂಜಲಿಗೆ ಕೈಚಾಚುತ್ತಿದ್ದಿಯಲ್ಲ.ಇದು ನಿನಗೆ ಸರಿ ಎನಿಸುತ್ತಿದಿಯೇ ನೀನೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡು. ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯ ಎಂಜಲಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚದೆ ನೀನೇ ರಾಜನಾದರೆ ಕೌರವ-ಪಾಂಡವರು ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆಮೀಷ ಒಡ್ಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕವಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಭೇದತಂತ್ರದಿಂದ ಕರ್ಣ ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಕರ್ಣನು ಪಾಂಡವರ ಜೊತೆಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಕೃಷ್ಣನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ಉಉ | - - | ಉ ಉ | - ಉ |
ಎಡದ ಮೈಯಲಿ ಕೌರವೇಂದ್ರರ

ಉಉ | ಉಉಉ | -ಉ | ಉಉಉ |
ಗಡಣ ಬಲದಲಿ ಪಾಂಡು ತನಯರ

ಉಉ | ಉಉಉ | -ಉ | -ಉಉ | - ಉ | - ಉಉ | - |
ಗಡಣ ವಿದಿರಲಿ ಮಾದ್ರ ಮಾಗಧ ಯಾದವಾದಿಗಳು

ಉಉ | -- | ಉಉ | -ಉಉ |
ನಡುವೆ ನೀನೋ ಲಗದೋ ಳೊಪ್ಪುವ

ಉಉ | ಉಉ | - ಉಉ | ಉಉಉ |
ಕಡು ವಿ ಲಾಸವ ಬಿಸುಟು ಕುರುಪತಿ

ಉಉ | - ಉಉ | - ಉಉ | - ಉಉಉ | ಉಉಉ | ಉಉಉಉ | - |
ನಡಿಸೆ ಜೀಯಹ ಸಾದ ವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟ ನಿನಗಿಂದ ಭಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಪಟ್ಟದಿ

ಎಡದ ಮೈಯಲಿ ಕೌರವೇಂದ್ರರ ಗಡಣ ಬಲದಲಿ ಪಾಂಡು ತನಯರ ಗಡಣವು + ಇದಿರಲಿ ಮಾದ್ರ ಮಾಗಧ ಯಾದವ + ಆದಿಗಳು ನಡುವೆ ನೀನು + ಓಲಗದೋಳು + ಒಪ್ಪುವ ಕಡು ವಿಲಾಸವ ಬಿಸುಟು ಕುರುಪತಿ ನಡಿಸೆ ಜೀಯ ಹಸಾದ + ಎಂಬುದು ಕಷ್ಟ ನಿನಗೆ + ಎಂದ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಗಡಣ-ಸಮೂಹ; ಕಡು- ಅತಿ; ಹಸಾದ(ಧ್ವ)-ಪ್ರಸಾದ(ತ್ವ)

ಸಾರಾಂಶ : ಮುಂದುವರಿದು , ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣ ನಿನ್ನ ಎಡಕ್ಕೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಸಮೂಹ, ಬಲಕ್ಕೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಸಮೂಹವಿರಲು ಎದುರಿಗೆ ಮಾದ್ರ,ಮಾಗಧ,ಯಾದವರನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವಾಗ ನೀನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಅತಿಯಾದ ಸೊಬಗನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಒಡೆಯ ಪ್ರಸಾದ(ಅನುಗ್ರಹ)ವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ : ಕರ್ಣ ರಾಜನಾದರೆ ಹೇಗೆ ಮೆರೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. “ಕರ್ಣ ನೀನು ರಾಜನಾದರೆ ನಿನ್ನ ಎಡಗಡೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಗುಂಪು , ಬಲಗಡೆ ಪಾಂಡವರು ಗುಂಪು ,ಎದುರಿಗೆ ಮಾದ್ರದೇಶದವರು, ಮಾಗಧರು, ಯಾದವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅತಿಯಾದ ಸೊಬಗಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸುವುದನ್ನು (ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು) ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದು (ಅವನ ಸೇವಕನಾಗಿ ಇರುವುದು) ನಿನಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ಣನ ಮನವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕವಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಉ ಉ ಉ | ಉ - | ಉಉ | ಉಉಉ |
ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಹಿ ಗ್ಗಿದವು ದ್ಯಗುಜಲ

ಉಉಉ | ಉಉ ಉಉ | - ಉ | ಉ - |
ಉರವೆ ಣಿಸಿ ಕಡು ನೊಂದ ನ ಕಟಾ

ಉಉಉ | ಉ ಉ - | -ಉ | -ಉ ಉ | -ಉ | ಉಉಉಉ | - |
ಕುರುಪ ತಿ ಗೆ ಕೇ ಡಾದು ದೆಂದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳ ಗೆ

ಉಉಉ | ಉಉ ಉಉ | - ಉ | ಉಉ ಉಉ |
ಹರಿಯ ಹಗೆ ಹೋಗೆ ದೋರ ದುರುಹದೆ

ಉಉಉ | - ಉ ಉ | -ಉ | - ಉಉ |
ಬರಿದೆ ಹೋಹುದೆ ತನ್ನ ವಂಶವ

ಉಉಉ | - ಉ ಉ | ಉಉಉ | -- | -ಉ | -ಉಉ | - | ಛಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ
ನರುಹಿ ಕೊಂದನು ಹಲವು ಮಾತೇ ನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ದ

ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಹಿ ಗ್ಗಿದವು ದ್ಯಗುಜಲ ಉರವಣಿಸಿ ಕಡು + ನೊಂದನು + ಅಕಟಾ ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡು + ಅದುದು + ಎಂದನು ಮನದ
+ ಒಳಗೆ ಹರಿಯ ಹಗೆ ಹೋಗೆ + ತೋರದೆ + ಉರುಹದೆ ಬರಿದೆ ಹೋಹುದೆ ತನ್ನ ವಂಶವನು + ಅರುಹಿ ಕೊಂದನು ಹಲವು
ಮಾತು + ಏನು + ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ದ್ಯಗುಜಲ-ಕಣ್ಣಿನೀರು; ಉರವಣಿಸು-ಹೆಚ್ಚಾಗು; ಕಡು-ಅತಿ; ಹಗೆ-ಶತ್ರು; ಅರುಹು-ಹೇಳು.

ಸಾರಾಂಶ : ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕರ್ಣನ ಕೊರಳ ನರಗಳು ಬಿಗಿದವು. ಕಣ್ಣೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅತಿಯಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಂಡನು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
ಅಯ್ಯೋ ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತಲ್ಲಾ ,ಕೃಷ್ಣನ ವೈರತ್ವದ ಬೆಂಕಿ (ಸಿಟ್ಟು) ಹೊರಗೆ ತೋರದೆ(ತನ್ನ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಿಸದೆ
ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಲ್ಲ) ಸುಡದೆ ಹೋಗುವುದೇ(ಕೌರವನ ವಂಶವನ್ನು ನಾಶಮಾಡದೆ, ಸುಡದೆ ಇರಲಾರದು). ತನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು
ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು ಮುಂದೇನು ಮಾತಾನಾಡುವುದು ಎಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾದನು.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ : ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕರ್ಣನ ಕೊರಳ ನರಗಳು ಬಿಗಿದವು. ಮಾತುಗಳು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು
ನೊಂದುಕೊಂಡನು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯೋ ಕುರುಪತಿ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಏನೋ ಕೇಡು ಸಂಭವಿಸಿತಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡನು .ಕೃಷ್ಣನ ತನ್ನ
ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಿಸದೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನಲ್ಲ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೌರವನ ವಂಶವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲ ತನ್ನ
ವಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು ಮುಂದೇನು ಮಾತಾನಾಡುವುದು ಎಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾದನು.

UUU | -UU | UUU | -UU
ಮರುಳು | ಮಾಧವ | ಮಹಿಯ | ರಾಜ್ಯದ

UUU | -UU | -U | --
ಸಿರಿಗೆ | ಸೋಲುವ | ನಲ್ಲ | ಕೌಂತೇ

UUU | -UU | UUU | UU- | -U | UU- | -
ಯರು | ಸು | ಯೋಧನ | ರೆನಗೆ | ಬೆಸಕ್ಕೆ | ವಲ್ಲಿ | ಮನವಿ | ಳ್ಲ

UUU | -- | -U | UUUU
ಹೊರೆದ | ದಾತಾ | ರಂಗ | ಹಗೆವರ
UUU | UU- | UUU | --
ಶಿರವ | ನರಿದೋ | ಪ್ರಿಸುವೆ | ನೆಂಬಿ

UUU | -UU | -U | UU | -U | -- | -
ಭರದೋ | ಳಿದೇನು | ಕೌರ | ವೇಂದ್ರನ | ಕೊಂದೆ | ನೀನು | ದ

ಛಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ

ಮರುಳು ಮಾಧವ ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ

ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವನಲ್ಲ ಕೌಂತೇ

ಯರು ಸುಯೋಧನರನಗೆ ಬೆಸಕ್ಕೆವಲ್ಲಿ ಮನವಿಲ್ಲ

ಹೊರೆದ ದಾತಾರಂಗಿ ಹಗೆವರ

ಶಿರವನರಿದೋಪ್ರಿಸುವೆನೆಂಬಿ

ಭರದೋಳಿದೇನು ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನಂದ || 8 |

ಮರುಳು ಮಾಧವ ಮಹಿಯ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವನು + ಅಲ್ಲ ಕೌಂತೇಯರು ಸುಯೋಧನರು + ಎನಗೆ ಬೆಸಕ್ಕೆವಲ್ಲಿ ಮನವು + ಇಲ್ಲ ಹೊರೆದ ದಾತಾರಂಗಿ ಹಗೆವರ ಶಿರವನು + ಅರಿದು + ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು + ಎಂಬ + ಈ ಭರದೋಳು + ಇದೇನು ಕೌರವ + ಇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು + ಎಂದ

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಮಹಿ-ಭೂಮಿ; ಬೆಸಕ್ಕೆ-ಸೇವೆ ; ದಾತಾರ-ಒಡೆಯ ; ಹಗೆ-ವೈರಿ
ಮಾಧವ = ಮಾ-ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಧವ-ಧರಿಸಿದವ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವ-ವಿಷ್ಣು-ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ (ಕೃಷ್ಣನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರ)

ಸಾರಾಂಶ : ಆಗ ಕರ್ಣನು "ಹೇ ಮರುಳು ಮಾಧವ(ಕೃಷ್ಣ) ಈ ರಾಜ್ಯದ ಭೂಮಿಯ ಸಿರಿಗೆ(ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ) ಸೋಲುವವನಲ್ಲ, ಕುಂತಿಯ ಪುತ್ರರು , ದುರ್ಯೋಧನರಿಂದ ಎನಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ.ಕಾಪಾಡಿದ(ಸಾಕಿದ)ಒಡೆಯನಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು ಎಂಬ ಭರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆನು ಆದರೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನನ್ನು (ದುರ್ಯೋಧನನ)ಕೊಂದೆ ನೀನು" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ : ಕರ್ಣ ಕೃಷ್ಣ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗದ ಕರ್ಣ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣನನ್ನೆ ಮರುಳ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಏ ಮರುಳು ಮಾಧವ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಸೆಗೆ ಸೋಲುವವನು ನಾನಲ್ಲ. ಪಾಂಡವರಿಂದ ಮತ್ತು ಕೌರವರಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ.ನನ್ನನ್ನು ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಿದ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು ಎಂಬ ಭರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆನು ಆದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿ ಎಂದು ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾನೆ.ಸೂರ್ಯನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವನ್ನು ಕುಂತಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟಾಗ ಅದು ಅಂಬಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.ಸೂತಪುತ್ರನೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನಂಗಳದೇಶದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ.

-u	-uu	-u	- -
ವೀರ	ಕೌರವ	ರಾಯ	ನೇ ದಾ

- u	- uu	uuu	uu -
ತಾರ	ನಾತನ	ಹಗೆಯೆ	ಹಗೆ ಕೈ

- u	- -	- u	- -	uuu	uuuu	-
ವಾರ	ವೇ ಕೈ	ವಾರ	ವಾದಂ	ತಹೆನು	ಕುರುನೃಪ	ತಿ

-u	- -	- u	uuuu
ಶೌರಿ	ಕೇಳೈ	ನಾಳೆ	ಸಮರದ

-u	uu -	uuu	uuu
ಸಾರ	ದಲಿ ತೋ	ರುವೆನು	ನಿಜಭುಜ

-u	uu -	-uu	uuu	- u u	u uu	-
ಶೌರಿ	ಯದ ಸಂ	ಪನ್ನತ	ನವನು	ಪಾಂಡುತ	ನಯರ	ಲಿ

ಛಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ

ವೀರ ಕೌರವರಾಯನೇ ದಾತಾರನ್ + ಆತನ ಹಗೆಯೆ ಹಗೆ ಕೈವಾರವೇ ಕೈವಾರ + ಆದಂತೆ + ಅಹೆನು ಕುರುನೃಪತಿ ಶೌರಿ ಕೇಳೈ ನಾಳೆ ಸಮರದ ಸಾರದಲಿ ತೋರುವೆನು ನಿಜಭುಜ ಶೌರಿಯದ ಸಂಪನ್ನತನವನು ಪಾಂಡುತನಯರಲಿ.

ಪದಗಳ ಅರ್ಥ

ಕೈವಾರ-ಹೊಗಳಿಕೆ; ಶೌರಿಯ-ಶೌರ್ಯ ಧಾತಾರ-ಒಡೆಯ ,ಸಮರ-ಯುದ್ಧ

ಸಾರಾಂಶ : ಮುಂದುವರಿದು, ಕರ್ಣನು “ವೀರ ಕೌರವರಾಯನೇ(ದುರ್ಯೋಧನ) ನನಗೆ ಒಡೆಯ,ಆತನ ವೈರಿಗಳು ನನಗೂ ವೈರಿಗಳೇ, ಆತನ ಹೊಗಳಿಯೇ ನನ್ನ ಹೊಗಳಿಕೆ (ಆತನನ್ನು ಹೊಗಳಿದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿದಂತೆ) ದುರ್ಯೋಧನ ಆದಂತೆ ಆಗುವೆನು (ಆತನಿಗೆ ಆದದ್ದು ನನಗೂ ಆಗಲಿ) ಕೃಷ್ಣನೇ ಕೇಳು ನಾಳಿನ ಸಮರದಲ್ಲಿ , ಪಾಂಡುವಿನ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭುಜಭಲದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು , ಅದರ(ಶೌರ್ಯದ) ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ : ಕೃಷ್ಣನು ಏನು ಆಸೆ ತೋರಿಸಿದರೂ ಕರ್ಣ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.“ಕೃಷ್ಣನೆ ನನಗೆ ದುರ್ಯೋಧನನೇ ಒಡೆಯ , ಆತನ ಶತ್ರುಗಳು ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ,ಆತನನ್ನು ಹೊಗಳಿದರೆ ನನ್ನನ್ನೆ ಹೊಗಳಿದಂತೆ .ಆತನಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ನನಗೂ ಆಗಲಿ.ಆದರೆ ನಾಳಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಶೌರ್ಯಗುಣವನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಮುರಾರಿ - ಮುರ+ಅರಿ; ಮುರ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ವಧಿಸಿದವನು ಮುರಾರಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

ಯಾದವರು- ಯದುವಿನ ವಂಶಸ್ಥರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯದುವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ನಿರ್ಣಯಾನುಸಾರ ಯಾದವರು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದುರ್ರೋಧನನ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು.

ಮಾದ್ರಿ - ಪಾಂಡುರಾಜನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿ. ಮದ್ರದೇಶದ ರಾಜಕುಮಾರಿ. ಕುಂತಿಯಿಂದ ಪಡೆದ ಮಂತ್ರದ ಬಲದಿಂದ ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವರೆಂಬ ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದವಳು.

ಚತುರಂಗಬಲ - ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಕಾಲಾಳುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸೈನ್ಯ ಸಮೂಹ.

ರಾಜೀವ ಸಖಿ - ರಾಜೀವ-ಕಮಲ (ತಾವರೆ); ಸಖಿ-ಗೆಳೆಯ - ತಾವರೆಯ ಗೆಳೆಯ - ಸೂರ್ಯ

ಮಾಧವ - ಮಾ-ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಧವ-ಪತಿ, ಒಡೆಯ, ಧರಿಸಿದವ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವ-ವಿಷ್ಣು-ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ (ಕೃಷ್ಣನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರ)

ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

ಅ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು ?

ಕೃಷ್ಣನು , ಕರ್ಣನ ಜೊತೆಗೆ ಮೈದುನತನದ ಸಲುಗೆಯಿಂದ ಕೈಯಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು.

2. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಆರಾಧ್ಯದೈವ ಯಾರು ?

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಆರಾಧ್ಯದೈವ ಗದುಗಿನ ವೀರನಾರಾಯಣ.

3. ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ಯಾರು ?

ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ನಕುಲ ಮತ್ತು ಸಹದೇವ.

4. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗಿರುವ ಬಿರುದು ಯಾವುದು ?

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗಿರುವ ಬಿರುದು ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ.

5. ನಾರಣಪ್ಪನಿಗೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರು ಏಕೆ ಬಂತು ?

ವ್ಯಾಸರಚಿತ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾರಣಪ್ಪನಿಗೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರುಬಂತು.

ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

6. ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದವರು ಯಾರು ?

ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದವರು ಕೃಷ್ಣ

7. ಕುಂತಿ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗ ಯಾರು ?

ಕುಂತಿ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗ ಕರ್ಣ

8. ಪಾಂಡು ಪುತ್ರರು ಯಾರ್ಯಾರು ?

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ , ಭೀಮ , ಅರ್ಜುನ , ನಕುಲ , ಸಹದೇವ

9. ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದವರು ಯಾರು ?

ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿದವರು ಕರ್ಣ

10. ಕರ್ಣ ತನಗೆ ಯಾರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ?

ಕರ್ಣ ತನಗೆ ಪಾಂಡವರು ಮತ್ತು ಸುಯೋಧನರಿಂದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

11. ಕೃಷ್ಣನು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಘನತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು ?

ಕೃಷ್ಣನು ಯಾವಹಸ್ತಿನಾಪುರ ರಾಜ್ಯದ ಘನತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು.

12. ಫಲಗುಣ ಎಂದರೆ ಯಾರು ?

ಫಲಗುಣ ಎಂದರೆ ಅರ್ಜುನ

ಆ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ (ಉ)ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದನು ?

ಕೃಷ್ಣನು, “ ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ(ಪಾಂಡವರು) ಯಾದವರೊಳಗೆ, ಕೌರವರೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ. ವಂಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೊದಲೆರಡಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಣೆಗೂ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಅರಿವು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ.” ಎನ್ನುತ್ತ (ಉ)ಭಯವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದನು.

2. ಕುಂತಿ, ಮಾದ್ರಿಯರು ಯಾರ್ಯಾರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದರು ?

ಕುಂತಿ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕರ್ಣನನ್ನು, ಯಮಧರ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಧರ್ಮರಾಯನನ್ನು , ವಾಯುದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭೀಮನನ್ನು , ಇಂದ್ರದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಮಾದ್ರಿ ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಕುಲ ಮತ್ತು ಸಹದೇವರನ್ನು ಪಡೆದಳು.

3. ಕೃಷ್ಣನು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗ ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಗಳೇನು ?

ಕೃಷ್ಣನು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ “ಅಯ್ಯೋ ಕುರುಪತಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತಲ್ಲಾ ,ಕೃಷ್ಣನ ವೈರತ್ವದ ಬೆಂಕಿ (ಸಿಟ್ಟು) ಹೊರಗೆ ತೋರದೆ, ಸುಡದೆ (ಕೌರವನ ವಂಶವನ್ನು ನಾಶಮಾಡದೆ) ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡುವುದೇ, ತನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು ಮುಂದೇನು ಮಾತಾನಾಡುವುದು” ಎಂಬ ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಡಿದವು.

4. ಕೃಷ್ಣನು ಕೌರವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಂದನು ಎಂದು ಕರ್ಣ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕರ್ಣನು“ಈ ರಾಜ್ಯದ ಭೂಮಿಯ ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವವನಲ್ಲ, ಕುಂತಿಯ ಪುತ್ರರು , ದುರ್ಯೋಧನರಿಂದ ಎನಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ.ಸಾಕಿದ ಒಡೆಯನಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು ಎಂಬ ಭರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆನು. ಆದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸದಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಂದೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

5. ಯುದ್ಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ತೀರ್ಮಾನವೇನು ?

ನಾಳಿನ ಸಮರದಲ್ಲಿ , ಪಾಂಡುವಿನ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭುಜಭಲದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು , ಅದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಚತುರಂಗ ಬಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗೆ ಭೋಜನ ಕೂಟವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾ ವೀರಯೋಧರನ್ನು ಕೊಂದು ಕೌರವನ ಋಣ ತೀರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಒಡೆಯನ ಅಗತ್ಯದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ತೆಚಿಸುವುದು. ವೀರರೌವರನು(ಪಾಂಡವರು) ನೋಯಿಸದಿರುವ ವಿಚಾರ ಕರ್ಣನ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು.

ಇ) ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1.ಕರ್ಣನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಒಡ್ಡಿದ ಆಮಿಷಗಳೇನು?

ಕರ್ಣನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು

- ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ(ಪಾಂಡವರು)ಯಾದವರೊಳಗೆ, ಕೌರವರೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಭೇದ ಇಲ್ಲ.
- ನಿನ್ನಾಣೆಗೂ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಅರಿವು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ.
- ಕುಂತಿಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗ ನೀನು, ಅನಂತರ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು, ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ನೀನು ರಾಜನಾಗಬೇಕಾದವನು.
- ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ರಾಜ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ಪಾಂಡವರು,ಕೌರವರು ನಿನ್ನ ರಾಜ ಪದವಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- ಎರಡು ವಂಶದವರು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ಕೌರವನೆದರು ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.
- ಎಡಕ್ಕೆ ಕೌರವರು,ಬಲಕ್ಕೆ ಪಾಂಡವರು,ಎದುರಿಗೆ ಮಾದ್ರ,ಮಾಗಾಧಿ-ಯಾದವರು ಇರುತ್ತಾರೆ.
- ನೀನು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಾಜಸಭೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.
- ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಜೀಯಾ,ಹಸಾದ ಎನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ. ಎಂದು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದನು.

2) ಪಾಂಡವರು ಸೋದರರು ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಕರ್ಣನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

- ❖ ಕರ್ಣನ ಕೊರಳ ನರಗಳು ಬಿಗಿದವು. ಕಣ್ಣೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅತಿಯಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಂಡನು.
- ❖ ಮನದೊಳಗೆ ಕೌರವನಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು ಎಂದುಕೊಂಡನು.
- ❖ ಹರಿಯು ತನ್ನ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಿಸದೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಎಂದು ಅಳುಕಿದನು.
- ❖ ನನ್ನ ವಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನಲ್ಲ, ಮುಂದೇನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು.
- ❖ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಭೂಮಿಯ ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲುವವನಲ್ಲ.
- ❖ ಕುಂತಿಯ ಪುತ್ರರು ಮತ್ತು ದುರ್ಯೋಧನರಿಂದ ಎನಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ.
- ❖ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಒಡೆಯನಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸುವೆನು ಎಂಬ ಭರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆನು ಆದರೆ ಈ ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನ ವಂಶಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಂದನಲ್ಲ.
- ❖ ವೀರ ಕೌರವರಾಯನೇ ನನಗೆ ಒಡೆಯ, ದುರ್ಯೋಧನ ಆದಂತೆ ನಾನು ಆಗುವೆನು.
- ❖ ನಾಳಿನ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುವಿನ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭುಜಭಲದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ❖ ಚತುರಂಗ ಬಲದಿಂದ ಕೂಡಿದನಾಳಿನ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗೆ ಭೋಜನ ಕೂಟ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ❖ ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾ ವೀರಯೋಧರನ್ನು ಕೊಂದು ಕೌರವನ ಋಣ ತೀರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.
- ❖ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲಾಣೆ ಆ ವೀರರೌವರನು(ಪಾಂಡವರು) ನೋಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಯಿತು.

3. ಕರ್ಣನ ನಿರ್ಧಾರ ಸರಿ ಎನ್ನುವಿರಾ? ಏಕೆ?

ಕರ್ಣನ ನಿರ್ಧಾರ ಸರಿ ಇದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ರಾಜಪದವಿಯ ಆಮಿಷವನ್ನು ಒಡ್ಡಿದರೂ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಗೆ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, ದಾನಕ್ಕೆ, ಉದಾತ್ತತೆಗೆ, ಕರುಣೆಗೆ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಣ ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಲೋಭನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಸಹಾಯಕನಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋವು, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನುಂಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಲೋಭನೆ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮರೆದನು.

ಕರ್ಣನು ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಗೆ ಸೋಲಲಿಲ್ಲ,ಸಾಕಿದ ಒಡೆಯನಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು

ಕಡೆ ಸಹೋದರರ ಮೇಲಿನ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. “ವೀರ ಕೌರವರಾಯನೇ ನನಗೆ ಒಡೆಯ, ಆತನ ವೈರಿಗಳು ನನಗೂ ವೈರಿಗಳೇ, ಆತನ ಹೊಗಳಿಯೇ ನನ್ನ ಹೊಗಳಿಕೆ ದುರ್ಯೋಧನ ಆದಂತೆ ಆಗುವೆನು, ನಾಳಿನ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುವಿನ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭುಜಭಲದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು, ಅದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂಬ ಮಾತು ಕರ್ಣನ ಸ್ವಾಮಿ ನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಶೌರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

“ಚತುರಂಗ ಬಲದಿಂದ ಕೂಡಿದನಾಳಿನ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗೆ ಭೋಜನ ಕೂಟವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾ ವೀರಯೋಧರನ್ನು ಕೊಂದು ಕೌರವನ ಋಣ ತೀರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಡೆಯನ ಅಗತ್ಯದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಗುವಂತೆ ನನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ತೆಜಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲಾಣೆ ನಿನ್ನ ಆ ವೀರರೌವರನು ನೋಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಕರ್ಣನ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಕರುಣಾ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯುದ್ಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಈ) ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

1. ರವಿಸುತನ ಕಿವಿಯಲಿ ಬಿತ್ತಿದನು ಭಯವೆ.”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ‘ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು “ಎಲೈ ಕರ್ಣ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಯಾದವರೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಕೌರವರೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ವಂಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೊದಲೆರಡೆಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಣೆಗೂ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಅರಿವು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ.” ಎಂದು ಕರ್ಣನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿದನು ಎಂದು ಕವಿಯು ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಕೃಷ್ಣನು, “ಕರ್ಣ ನಿನ್ನಾಣೆಗೂ ನೀನು ಈ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ” ಎಂದು ಅವನ ಮನದಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವ ನಿಲುವು ಮೂಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಭಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಕವಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿದ್ದಾನೆ.

2. “ಬಾಯ್ಬುಲಕೆ ಕೈಯಾನುವರೆ.”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ‘ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ಎಲೈ ಕರ್ಣನೆ ನಿನಗೆ ಹಸ್ತಿನಾಪುರ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು ಪಾಂಡವಕೌರವ ರಾಜರು ನಿನ್ನ ಪೀಠವನ್ನು ಓಲೈಸುತ್ತಾರೆ. ನಿನಗೆ ಈ ಎರಡು ವಂಶಗಳು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯೆಂಜಲಿಗೆ ಕೈಚಾಚುವುದು ಸರಿಯೇ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನಿಗೆ ರಾಜಪದವಿಯ ಆಮೀಷವನ್ನು ಒಡ್ಡುವ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ದುರ್ಯೋಧನನ ಬಾಯ ಎಂಜಲಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚದೆ ನೀನೇ ರಾಜನಾದರೆ ಕೌರವ-ಪಾಂಡವರು ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಆಮೀಷ ಒಡ್ಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕವಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

3. “ಜೀಯ ಹಸಾದವೆಂಬುದು ಕಷ್ಟ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ‘ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ ಕರ್ಣ ನಿನ್ನ ಎಡಕ್ಕೆ ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಸಮೂಹ, ಬಲಕ್ಕೆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರ ಸಮೂಹವಿರಲು ಎದುರಿಗೆ ಮಾದ್ರ,ಮಾಗಧ,ಯಾದವರನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವಾಗ ನೀನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಅತಿಯಾದ ಸೊಬಗನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ಒಡೆಯ ಪ್ರಸಾದ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿನಗೆ ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ರಾಜಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿನಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ಣನ ಮನವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕವಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

4. “ನಿನ್ನಪದಸೆಯ ಬಯಸುವನಲ್ಲ”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಕರ್ಣನು ತನ್ನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಮನಸ್ಸು ದ್ವಂದ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಮೌನವಾದಾಗ ಕೃಷ್ಣನು “ಏನು ಹೇಳು ಕರ್ಣ ಮನದಲ್ಲಿರುವ ತಲ್ಲಣ ಯಾವುದು ? ಕುಂತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೇ ? ಎನ್ನಾಣೆಗೂ ನಿನಗೆ ಯಾವುದೇ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡು ಮೌನವೇತಕೆ, ಭ್ರಮೆಗೊಳಗಾಗುವುದು ಬೇಡ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- “ಕರ್ಣ ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೇಡಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೇ ಬಯಸುವೆ” ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳುವ ಹಿತಚಿಂತನೆಯ ಮಾತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

5. “ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು.”

ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂದೆ ನೀನು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಕರ್ಣನು ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗದೆ ತನ್ನ ಸಾಮಿನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ “ವೀರ ಕೌರವರಾಯನೇ ನನಗೆ ಒಡೆಯ, ದುರ್ಯೋಧನ ಆದಂತೆ ಆಗುವೆನು ನಾಳಿನ ಸಮರದಲ್ಲಿ , ಪಾಂಡುವಿನ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭುಜಭಲದ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚತುರಂಗ ಬಲದಿಂದ ಕೂಡಿದನಾಳಿನ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧವು ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಯ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಔತಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಂದರ್ಭವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಕರ್ಣನ ಮುಂದಿನ ಹೋರಾಟದ ನಡೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಉ) ಬಿಟ್ಟು ಜಾಗಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರಿ.

೧. ‘ರಾಜೀವಸಖಿ’ ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯ ಎಂದು ಅರ್ಥ.

೨. ಗದುಗಿನ ಭಾರತವು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

೩. ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ನಕುಲ ಸಹದೇವರು ಜನಿಸಿದರು.

೪. ಕರ್ಣನು ಸೂರ್ಯನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದನು.

೫. ಗದುಗಿನ ಸಮೀಪದ ಕೋಳಿವಾಡ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳ.

ಭಾಷಾ ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಿಸಿ.

“ಮಾರಿಗೌತಣವಾಯ್ತು ನಾಳಿನ ಭಾರತವು”

ಅಲಂಕಾರ :- ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಉಪಮೇಯ :- ನಾಳಿನ ಭಾರತ ಯುದ್ಧ

ಉಪಮಾನ :- ಮಾರಿಯ ಔತಣ

ಸಮನ್ವಯ :- ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮೇಯವಾದ ನಾಳಿನ ಭಾರತ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮಾರಿಯ ಔತಣಕ್ಕೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ

ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಆಧಾರದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

ಲಕ್ಷಣ :- ಉಪಮೇಯ ಮತ್ತು ಉಪಮಾನಗಳಿಗೆ ಅಭೇದತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ' ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ '.

2. ವಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸಮಾಸವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಇನತನೂಜ, ದನುಜರಿಪು, ಮುರಾರಿ, ಮೇದಿನೀಪತಿ, ಕೈಯಾನು, ಮಾದ್ರವಾಗಧಯಾದವರು, ಹೊಗೆದೋರು, ರಾಜೀವಸಖಿ.

ಇನತನೂಜ	ಇನನ ತನುಜ ಅವನೋ ಅವನು ಇನತನೂಜ - ಕರ್ಣ	ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ
ದನುಜರಿಪು	ದನುಜರಿಗೆ ರಿಪು ಅವನೋ ಅವನು ದನುಜರಿಪು - ಕೃಷ್ಣ	ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ
ಮುರಾರಿ	ಮುರನ ಅರಿ ಅವನೋ ಅವನು ಮುರಾರಿ - ಕೃಷ್ಣ	ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ
ಮೇದಿನೀಪತಿ	ಮೇದಿನಿಗೆ ಪತಿ ಅವನೋ ಅವನು ಮೇದಿನೀಪತಿ - ರಾಜ	ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ
ಕೈಯಾನು	ಕೈ + ಆನು	ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಾಸ
ಮಾದ್ರವಾಗಧಯಾದವರು	ಮಾದ್ರರು + ವಾಗಧರು + ಯಾದವರು	ದ್ವಂದ್ವಸಮಾಸ
ಹೊಗೆದೋರು	ಹೊಗೆಯನ್ನು + ತೋರು	ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ
ರಾಜೀವಸಖಿ	ರಾಜೀವನ ಸಖಿ ಅವನೋ ಅವನು ರಾಜೀವಸಖಿ -ಸೂರ್ಯ	ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ

3. ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿ, ಗಣವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ, ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಲಕ್ಷಣ ಬರೆಯಿರಿ.

ಏನು ಹೇಳೈ ಕರ್ಣ ಚಿತ್ತ

ಗ್ಲಾನಿ ಯಾವುದು ಮನಕೆ ಕುಂತೀ

ಸೂನುಗಳ ಬೆಸಕೈಸಿಕೊಂಬುದು ಸೇರದೇ ನಿನಗೆ

3	4	3	4	14
- U	- -	-U	- -	
ಏನು	ಹೇಳೈ	ಕರ್ಣ	ಚಿತ್ತ	

3	4	3	4	14
- U	- U U	UUU	- -	
ಗ್ಲಾನಿ	ಯಾವುದು	ಮನಕೆ	ಕುಂತೀ	

3	4	3	4	3	4	ಗುರು	21+ ಗುರು
- U	UU UU	-U	- U U	- U	- UU	-	
ಸೂನು	ಗಳ ಬೆಸ	ಕೈಸಿ	ಕೊಂಬುದು	ಸೇರ	ದೇನಿನ	ಗೆ	

ಛಂದಸ್ಸು- ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ

ಲಕ್ಷಣ :1. ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಪಾದಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಪಾದದಲ್ಲೂ ಮೂರು ಮಾತ್ರೆಯ ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳು ಬರುವ ಹಾಗೆ (3 | 4 | 3 | 4) ತಲಾ ಎರಡೆರಡು ಗಣಗಳು ಬಂದಿವೆ.

2. ಮೂರನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಾತ್ರಗಳ ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳು ಬರುವ ಹಾಗೆ (3 | 4 | 3 | 4 | 3 | 4)

ತಲಾ ಮೂರು-ಮೂರು ಗಣಗಳು ಬಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುರು ಬಂದಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಯ ಲಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದೆ.

4. ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮೂರನೇ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ತನುಜ : ಮಗ :: ಸಖಿ : ಗೆಳೆಯ (ಮಿತ್ರ, ಸ್ನೇಹಿತ)

2. ಯುದ್ಧ : ಜುದ್ಧ :: ಪ್ರಸಾದ : ಹಸಾದ

3. ಭೇದವಿಲ್ಲ : ಆಗಮ ಸಂಧಿ :: ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಿ : ಲೋಪಸಂಧಿ

4. ಕಂದ : ನಾಲ್ಕು ಸಾಲು :: ಷಟ್ಪದಿ : ಆರು ಸಾಲು

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ

ಕಲುಷಿತವಾದೀ ನದೀ ಜಲಗಳಿಗೆ
ಮುಂಗಾರಿನ ಮಳೆಯಾಗೋಣ
ಬರಡಾಗಿರವೀ ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳ
ವಸಂತವಾಗುತ್ತ ಮುಟ್ಟೋಣ

ಮತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಥಗಳು ಎನ್ನುವ
ಹೊಸ ಎಚ್ಚರದೊಳು ಬದುಕೋಣ
ಭಯ ಸಂಶಯದೊಳು ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣೊಳು
ನಾಳಿನ ಕನಸನು ಬಿತ್ತೋಣ.

